

Vårt övertidsskydd upphävs av CS och FD

Sedan länge har vi ett centralt avtalsavtal med kommun- och landstingsförbund rörande Arbetstidslagens (ATL) övertidstak på 200 timmar (tidigare 175 tim) årligen, respektive 48 tim/4 veckor eller 50 tim/månad. Vi kan kompensera bort timmar under begränsningsperioden, vilket nog inga andra grupper vill göra. En ny ATL kan komma. Intill dess gäller dagens regler.

Jag har under flera avtalsrörelser i tal och skrift hävdad att de centrala avstegen bör sägas upp för att lagen skall gälla helt och fullt samt hanteras lokalt. Antingen har jag inte fått svar eller så har centrala förtroendemän sagt att det vore ett alltför kraftigt instrument att sköta lokalt och att det vore provokativt gentemot arbetsgivaren. Alltså – inget gehör.

Emellertid försökte förbundet för ett tag sedan hävda ATLs övertidstak i Halland. Yrkesinspektionen svarade att lagen inte gäller på grund av det centrala kollektivavtalet. Tji, fick man alltså. Vad hände? Ingenting, för förbundet överklagade inte Yrkesinspektionens beslut och ville inte dra avtalsbrottet inför AD. Lokalföreningarna har inte rätt att driva tvistemål, det är förbehållet förbundet.

Replik:

Måste lösas lokalt

AB 98, det kollektivavtal som reglerar de allmänna anställningsvilkoren på landstingskommunala sektorn, innehåller bland annat regleringar om arbetstid. De återfinns i § 11, där det inledningsvis konstateras följande: Arbetstidslagen gäller med följande och i särskilda bestämmelser/specialbestämmelser angivna tillägg. Taket för övertid, 200 timmar per år, återfinns i arbetstidslagen. Landstingsförbundet och Läkarförbundet är helt överens om avtalets innebörd: arbetstidslagens begränsningsregler gäller. Vem utövar då tillsyn över bestämmelsen om arbetsgivaren utan en lokal överenskommelse tar ut mer än 200 timmars övertidsarbete? Även här har de centrala parterna samma uppfattning – det skall Yrkesinspektionen/Arbetskyddsstyrelsen göra. Yrkesin-

Jag frågade om detta vid Överläkarsföreningens fullmäktigemöte i april. Vår förhandlingschef svarade mig att passiviteten berodde på att förbundet och arbetsgivaren gemensamt anser att lagen gällde och att Yrkesinspektionen gjorde fel. Min replik, att arbetsgivaren styrde Arbetskyddsstyrelsen/Yrkesinspektionen och lurade oss, svarade ingen på.

Det är skandalöst att tillåta detta fortsätta – ett Moment 22 för jour- och övertidstyngda kolleger på underbemänskade kliniker. Deras enda »vapen» är sjuk-skrivning eller avflyttning. Det drabbar kollegerna och ibland patienterna – aldrig arbetsgivaren.

Arbetsvägran är inget alternativ. Att tro att samtal och vädjanden alltid skulle räcka är fel.

För vem har vi ett avtal som upphäver vår skyddslagstiftning och vem vinner på att vi inte tänker beivra avtalsbrott?

Det är väl otänkbart att tro att våra centrala förtroendemän tänker mer på sin image hos arbetsgivaren och sin egen karriär än på medlemarna? Låt höra varför CS och FD vill att det skall vara så här.

Johan Fischer
överläkare, Värnamo

spektionen anser sig dock inte ha denna tillsynsskyldighet. Oavsett Yrkesinspektionens inställning är parterna helt överens om att lagens skyddsregler skall gälla, vilket Anders Hagman, chef för arbetsgivaravdelningen på Landstingsförbundet, har uttryckt. Lösningen på övertidsproblematiken nås enligt förbundets uppfattning inte genom att föra processer i domstol. Läkarföreningarna måste istället, med stöd av kansliet, arbeta lokalt med övertidsfrågan. Förbundet anser självfallet att frågor om arbetsbelastning och övertid är viktiga, och att skyddslagstiftningen måste följas av de lokala arbetsgivarna. Vi vill uppmana läkarföreningarna att ta kontakt med förhandlingsavdelningen om problem uppstår i landstingen.

Förhandlingsavdelningen

Hur väljs Läkartidningens granskare?

I Läkartidningen 16/98 avtackas tidningens granskare 1997 – »Vetenskapens väktare, redaktionens rådgivare och skribenternas bästa väner».

Så följer en förteckning över namnen på granskarna. Totalt rör det sig om 165 personer – 154 män och 11 kvinnor.

Tacksam få besked om vilka principer som redaktionen följer vid val av granskare.

Torbjörn Andersson
leg läkare, Sollentuna

Kommentar

Vi är medvetna om obalansen i referentkåren och skall rätta till den. I huvudsak anlitar vi på förhand utsedda referenter som granskare, referenter som utses i samråd med (och oftast efter förslag från) respektive specialitetsförening. Tyvärr har män dominerat i dessa förslag, liksom i föreningarnas styrelser. Vid årets förnyelse av referentkåren kommer vi att be specialitetsföreningarna föreslå fler kvinnor än män, och vi hoppas att de föreslagna kvinnorna också åtar sig detta hederuppdrag.

Red

Rättelse

Bland replikerna på Elisabet Lidbrinks korrespondensinlägg i Läkartidningen 25/98 saknades tyvärr en kommentar från J Lars G Nilsson, som Lidbrink anknöt till. Hans synpunkter publicerades på sidan 2560 i Läkartidningen 22/98. De hänfördes felaktigt till en helt annan artikel. Redaktionen beklagar missödet.